

Natuurinventarisatie Landgoed en Golfbaan Tespelduyn 2025

Programma

- **Natuurinventarisatie**
- **Planten**
- **Insecten**
- **Gallen**

Maud van der Veen
Maud van der Veen
Adrie van Dam
Agaat Mesman

Pauze

- **Vogels**
- **Beheer**

Sarah Humphrey
Paul Venderbosch

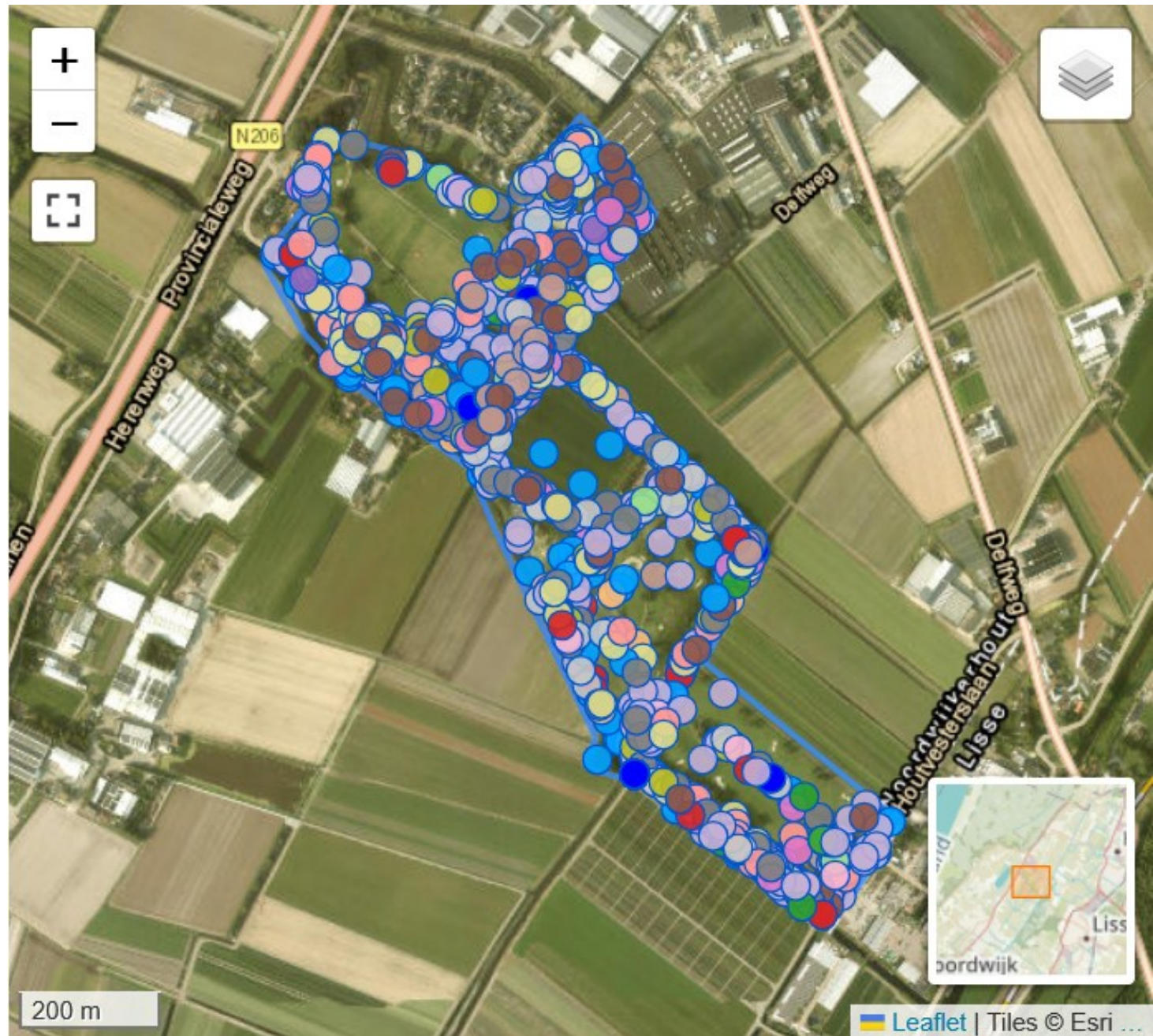
Hoe inventariseren wij?

Waar zijn we allemaal
geweest?

Aantal waarnemingen
5905

Aantal soorten
1524

Hoe kun je de natuur beschrijven?

De natuurtypen van Tespelduyn

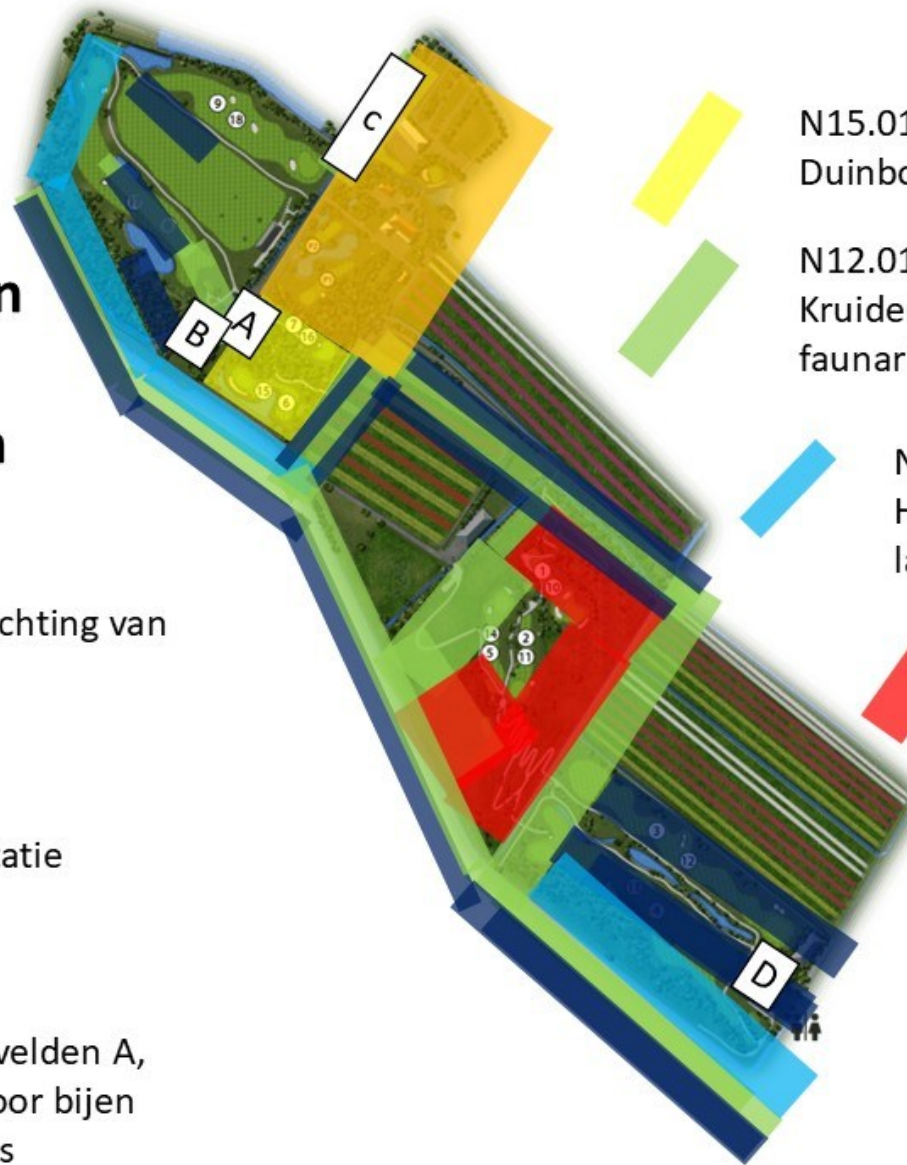
- Groene inrichting van het 'erf'
- Oevervegetatie
- Vier bloemvelden A, B, C en D voor bijen en hommels

N15.01
Duinbos

N12.01
Kruidenrijk en
faunairijk grasland

N14.02
Hoog – en
laagveenbos

A15.02
Struweel en ruigte

De belangrijke soorten

	Vogels
15.01 Duinbos	Sijs
15.02 Struweel en ruigte	Kneu
	Ransuil
	Spotvogel
14.02 Hoog – en Laagveenbos	Groene Specht
	Nachtegaal
	Sijs

	Dagvlinders
12.02 Kruiden en faunarijk grasland	Bruin blauwtje
	Bruin zandoogje
	Hooibeestje
	Icarusblauwtje
	Kleine vuurvliinder

	Planten
12.02 Kruiden en faunarijk grasland	Echte koekoeksbloem
	Gewone brunel
	Gewone margriet
	Gewone veldbies
	Kamgras
	Knoopkruid
15.01 Duinbos	Lelietje van dalen
14.02 Hoog- en Laagveenbos	Waterdrieblad

	Planten
Oevervegetatie index	4 maal Rood 4 maal Oranje 4 maal Geel
Nectarindex	5 maal Rood

40 Rode lijst soorten

Soortnaam	Soortgroep	Soortnaam	Soortgroep	Soortnaam	Soortgroep
Gordelgalwesp	Insecten	Gewone agrimonie	Planten	Koekoek	Vogels
Grote koekoekshommel	Insecten	Heemst	Planten	Nachtegaal	Vogels
Honingbij	Insecten	Rapunzelklokje	Planten	Ransuil	Vogels
Bruine ringboleet	Paddenstoelen	Waterdrieblad	Planten	Slobeend	Vogels
Hazelaarhoutzwam	Paddenstoelen	Waterscheerling	Planten	Spotvogel	Vogels
Knobbelsporig zilvervlies	Paddenstoelen	Bruin blauwtje	Vlinders	Torenvalk	Vogels
Lenteknotszwam	Paddenstoelen	Heivlinder	Vlinders	Tureluur	Vogels
Oranje meelschijfje	Paddenstoelen	Kleine Parelmoervlinder	Vlinders	Veldleeuwerik	Vogels
Raspachtige poria	Paddenstoelen	Boerenwaluw	Vogels	Visdief	Vogels
Roodgrijze schorszwam	Paddenstoelen	Gele kwikstaart	Vogels	Watersnip	Vogels
Verzonken kogelzwam	Paddenstoelen	Huismus	Vogels	Oeverloper	Vogels
Violet troskorstje	Paddenstoelen	Huiswaluw	Vogels	Genaveld tonnetje	Weekdieren
Zwarte korstkogelzwam	Paddenstoelen	Keep	Vogels		
Beemdkroon	Planten	Kneu	Vogels	Totaal	40

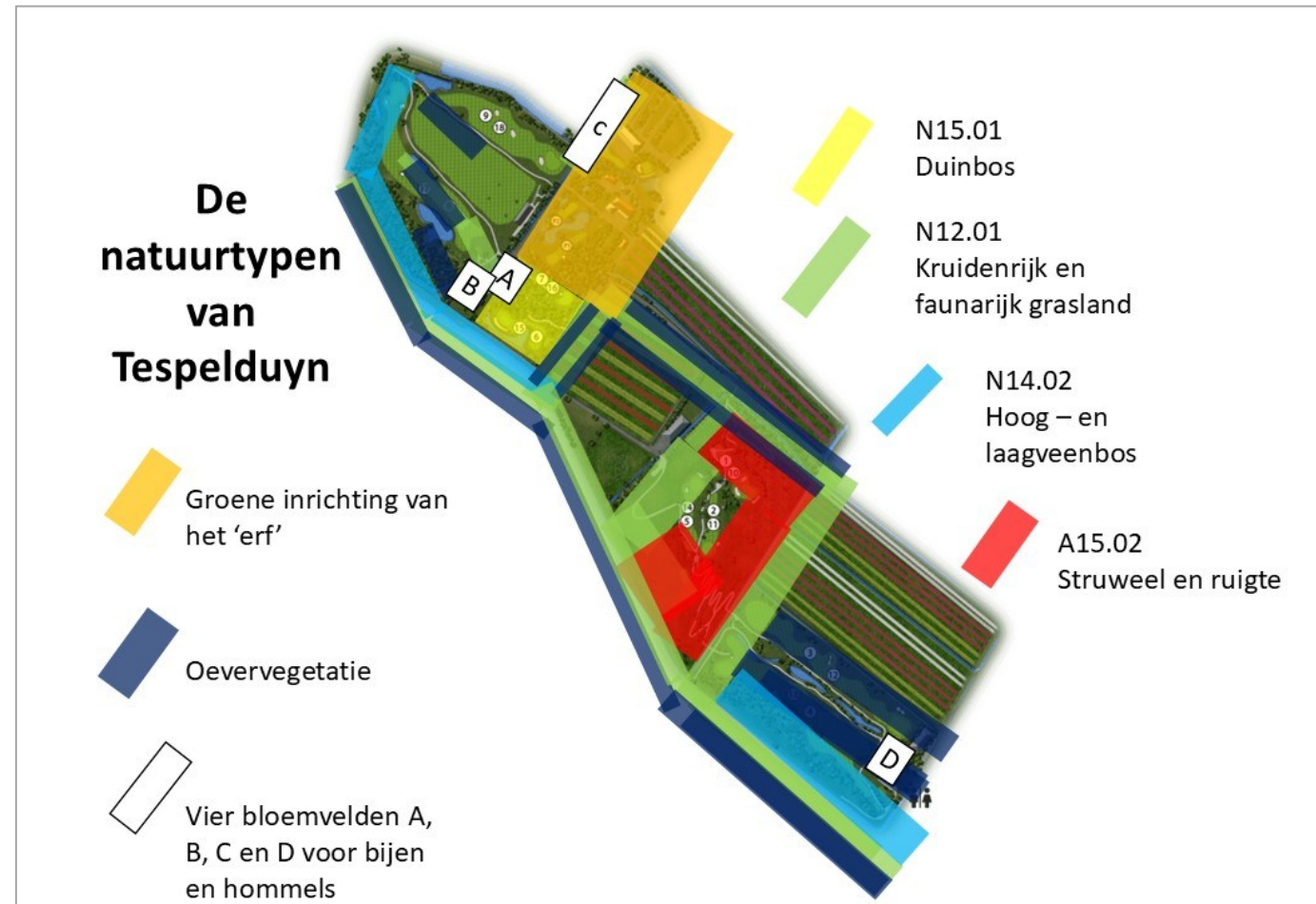

Vragen?

Planten

- Grasland
 - Langs de oevers
 - Brede stroken gras
- Duinbos
- Elzenbroekbos
- Struweel en ruigte
- Veldbloemenperken

Langs de Oevers

Stroken Kruidenrijk grasland

Duinbos

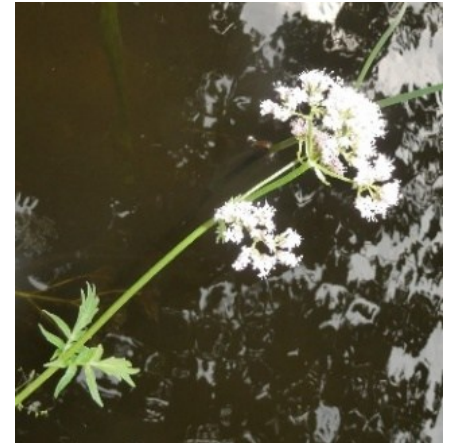
Elzenbroek Bos

Struweel en ruigte

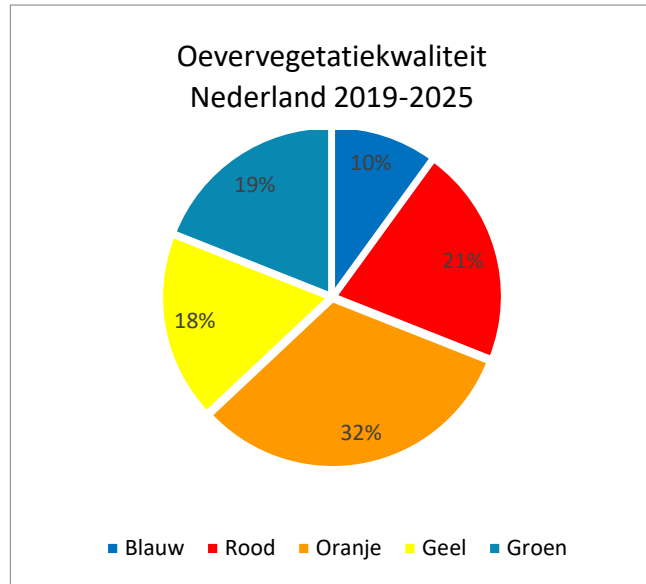

Veldbloemenperken

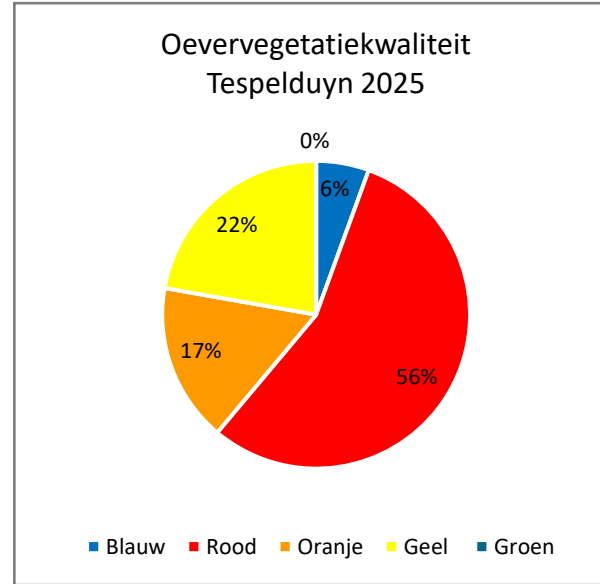

Oevers bieden goede kansen voor ‘wilde natuur’

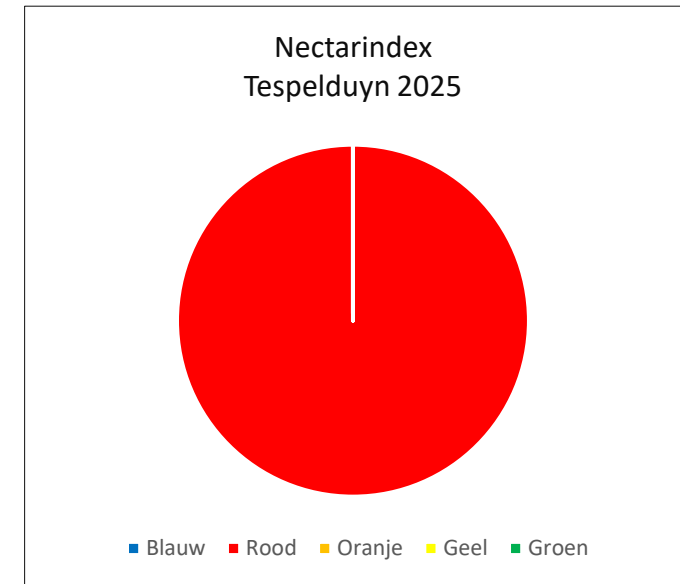
Oeverplanten index

Op basis van 9 metingen

Nectarindex

Op basis van 5 metingen

Vragen?

Bijen en wespen

Adrie van Dam

Tespelduyn

Bijen en wespen

2025

Adrie van Dam

Grazers en jagers

Tespelduyn

Bijen en wespen

Bijenlarven zijn vegetarisch

Wespenlarven zijn vleeseters

Broedzorg – voor de kleintjes zorgen

Buzz halte

Sociaal -
groepsnest

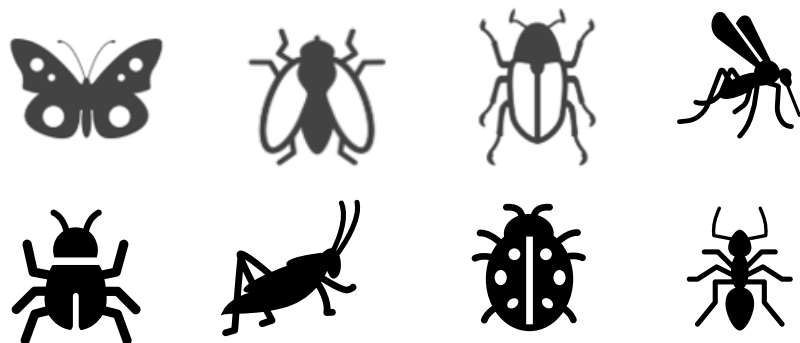

Solitair -
eigen nest

Wat hebben we gezien

Aantal soorten bijen

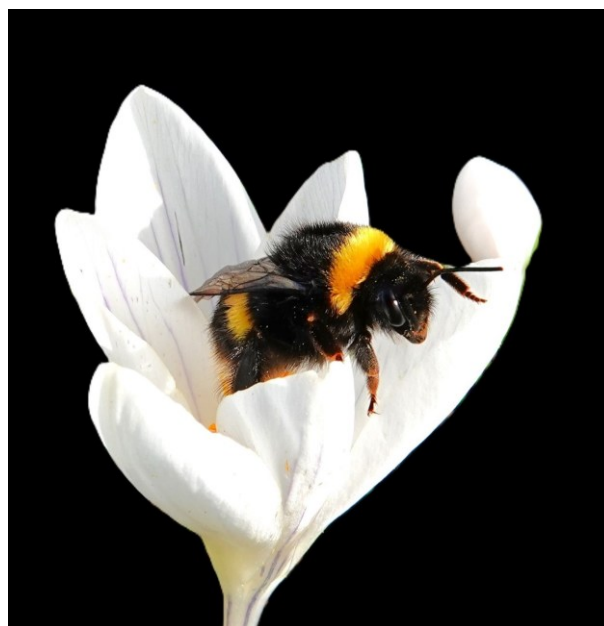
NL Tespelduyn		
330	Bijen	8
30	Hommels	4
NL 360	Totaal Tespelduyn	12

Vliegseizoen

Bloeiperiode en vliegtijd

Naam	Febr	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Plantenvoorkeur
Honingbij					2	5	6	2		Polylectisch
Akkerhommel			1	2	8	7	3	2		Polylectisch
Weidehommel					1	2				Polylectisch
Pluimvoetbij							1			Oligolectisch
Tronkenbij						1				Oligolectisch

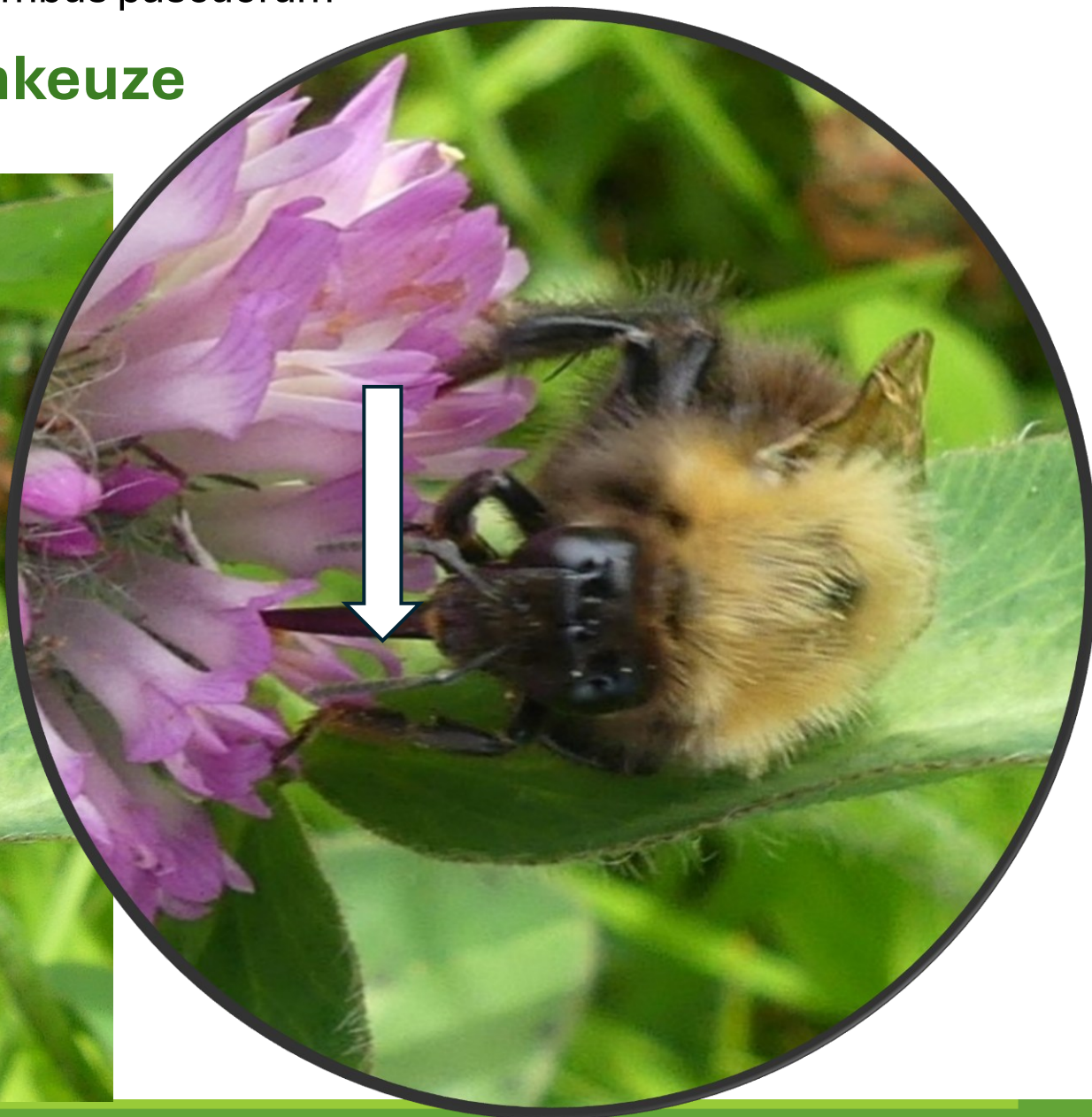

Akkerhommel – *Bombus pascuorum*

Bloemkeuze

Lange tong

Honingbij – *Apis mellifera*

Vrouwtjes verzamelen stuifmeel

Honingmakerij

Mannetjes verzamelen geen stuifmeel

Koekoeksei

Koekoekshommel – Broedparasiet

Gewone koekoekshommel

Koekoekshommel maakt geen nest

Grote koekoekshommel

Koekoekshommel verzamelt geen stuifmeel

Pluimvoetbij – *Dasypoda hirtipes*

Pootverzamelaar maakt een grondnest
Gele composieten met lintbloemen

Godendrank

Nestparasiet

Tronkenbij – *Heriades truncorum*

Hotelkamer geboekt

Buikverzamelaar maakt bovengrondse nest
Gele composieten met buisbloemen

Prik locatie

Angel of legboor

NL Tespelduyn

Angeldragers	550	Wespen, Graafwespen	10
Legboor	4000	Sluipwespen	6
Legboor	85	Galwespen	10
Legboor	500	Bladwespen	13
Totaal NL	5135	Totaal Tespelduyn	39

Prooi dood of levend

* Foto Wikipedia

Angeldragers - Plooi vleugelwespen

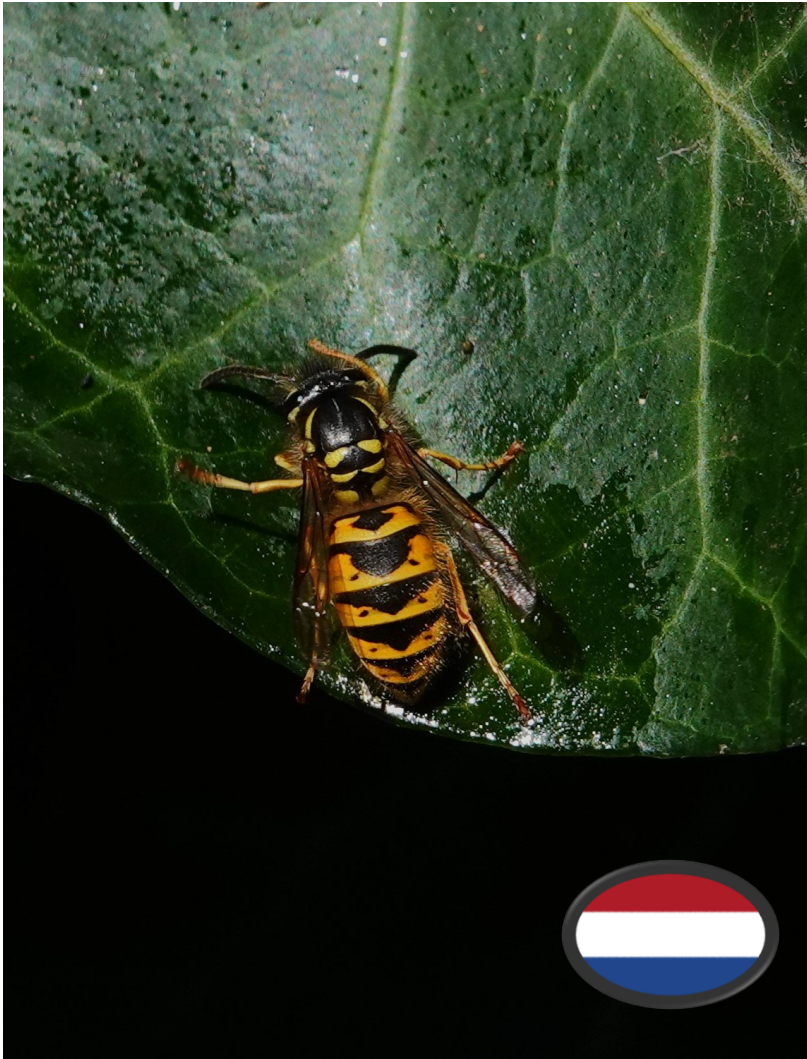
Imago alleseter
Larven vleeseters

Kant en klaar
maaltijd

Papieren nesten

't Fort bewaken

Harkwesp – *Bembix rostrata*

Geurmarkering

Harkwesp – *Bembix rostrata*

Verse hap

Lopend buffet

Bijen en wespen: pootloze larven
Larven zijn vegetarisch

Helmkruidbladwesp - *Tenthredo scrophulariae*

Bladwespen hebben een waardplant
Bladwespen: larven met pootjes
Larven zijn vegetarisch

Galwespen hebben een waardplant

Je ziet me niet

Knopergalwesp

Ramshoorngalwesp

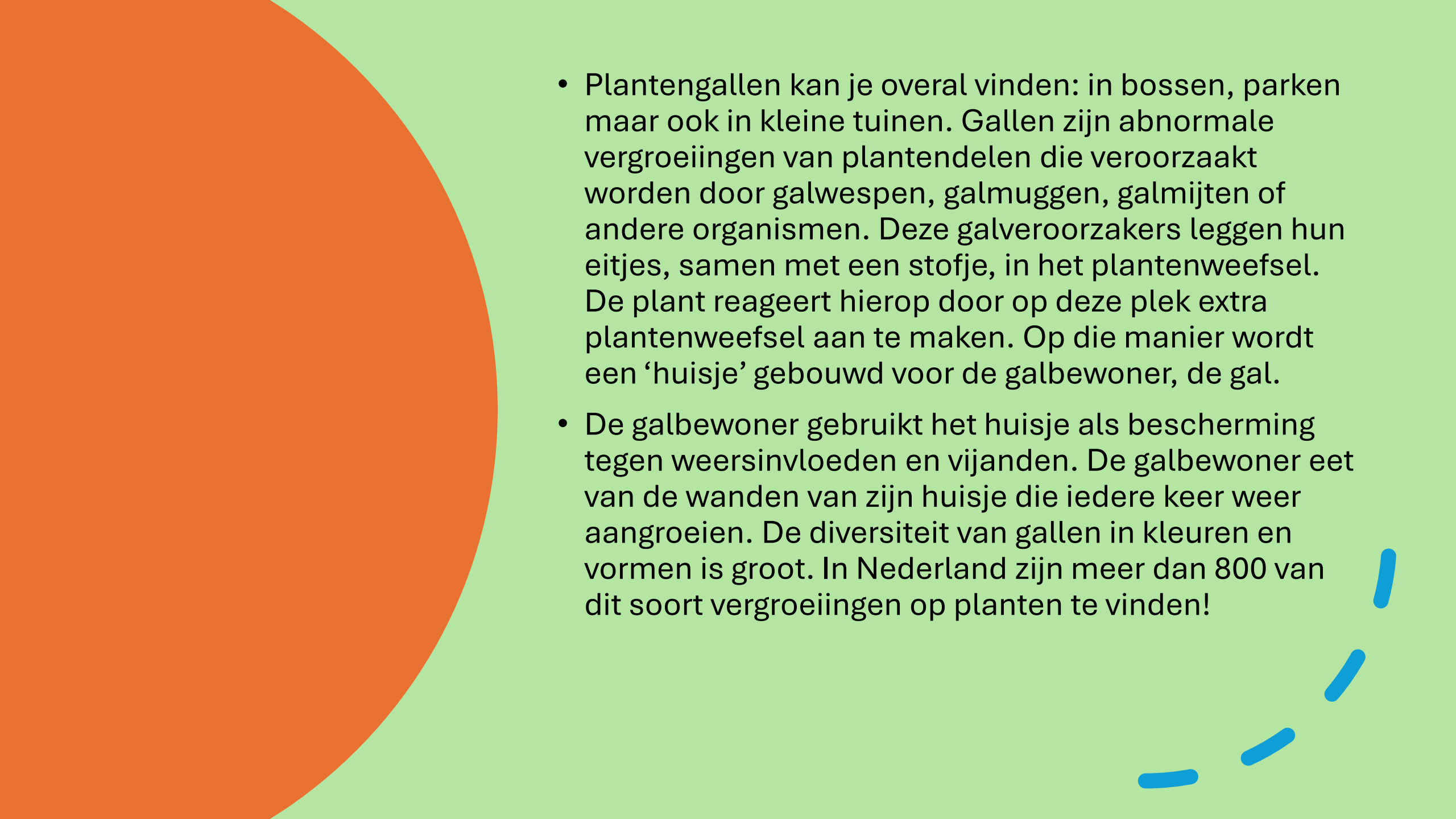
BUZZZ VRAGEN ?

Gallen

Agaat Mesman

Gallen op Tespelduyn

-
- Plantengallen kan je overal vinden: in bossen, parken maar ook in kleine tuinen. Gallen zijn abnormale vergroeiingen van plantendelen die veroorzaakt worden door galwespen, galmuggen, galmijten of andere organismen. Deze galveroorzakers leggen hun eitjes, samen met een stofje, in het plantenweefsel. De plant reageert hierop door op deze plek extra plantenweefsel aan te maken. Op die manier wordt een 'huisje' gebouwd voor de galbewoner, de gal.
 - De galbewoner gebruikt het huisje als bescherming tegen weersinvloeden en vijanden. De galbewoner eet van de wanden van zijn huisje die iedere keer weer aangroeien. De diversiteit van gallen in kleuren en vormen is groot. In Nederland zijn meer dan 800 van dit soort vergroeiingen op planten te vinden!

Elzennerfhoekmijt

Elzennerfhoekmijt

Elzenviltmijt

Elzenviltmijt

Elzenvlag

Grijze fluweelgalwesp

Samen met de Satijnknoopgalwesp

Satijnknoopgalwesp

bovenkant van het
Eikenblad

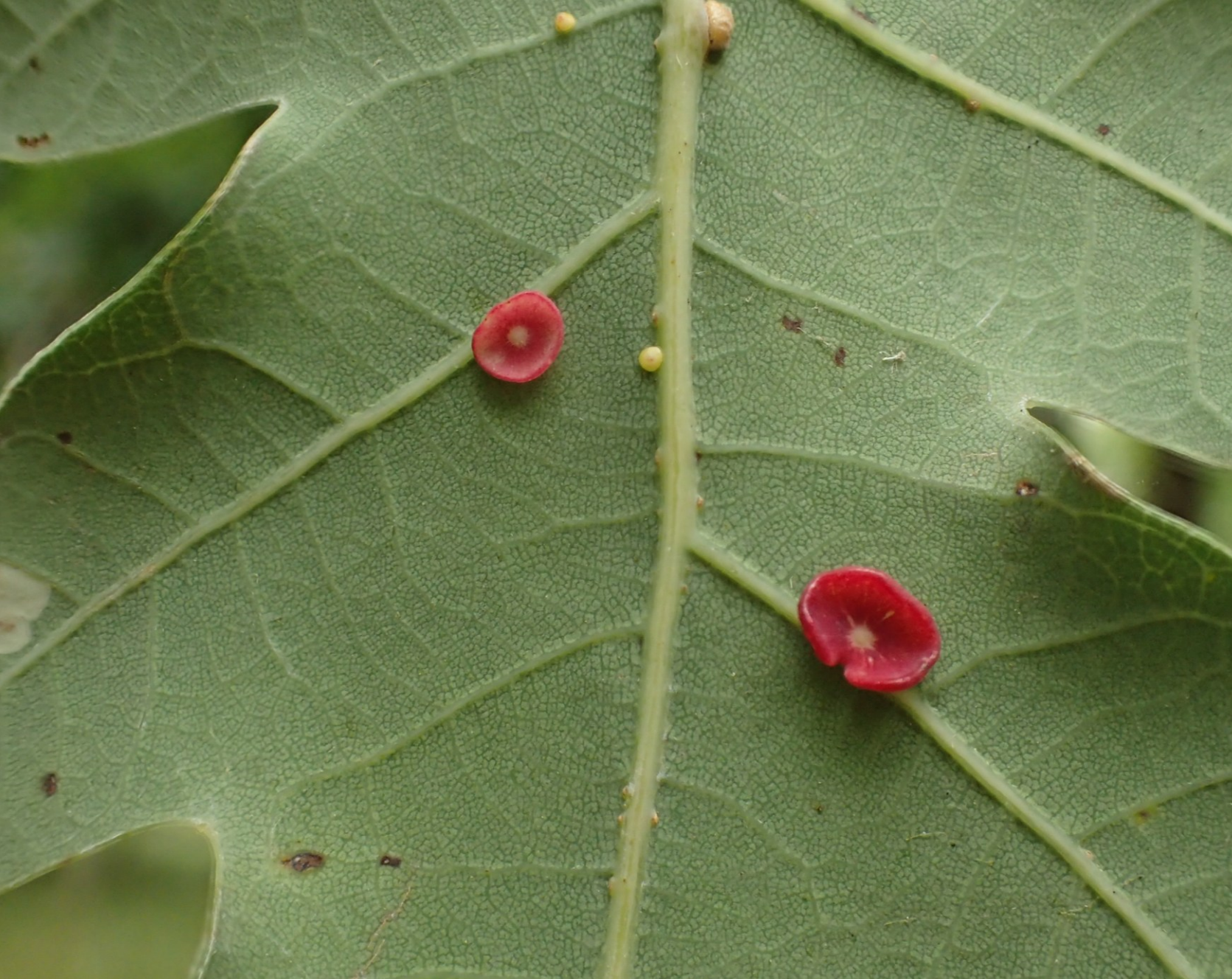

Satijnknoop galwesp

Plaatjesgalwesp

Plaatjesgal wesp

Oester galwesp

Knikkergalwesp

Lensgalwesp

Ananasgalwesp

Brandnetelgalmug

Brandnetelgalmug

Hondsdrabbesjesgalwesp

Hondsdrabbesjesgalwesp

Beukengalmug

Katwilgbladwesp

Wilgenbezemmijt

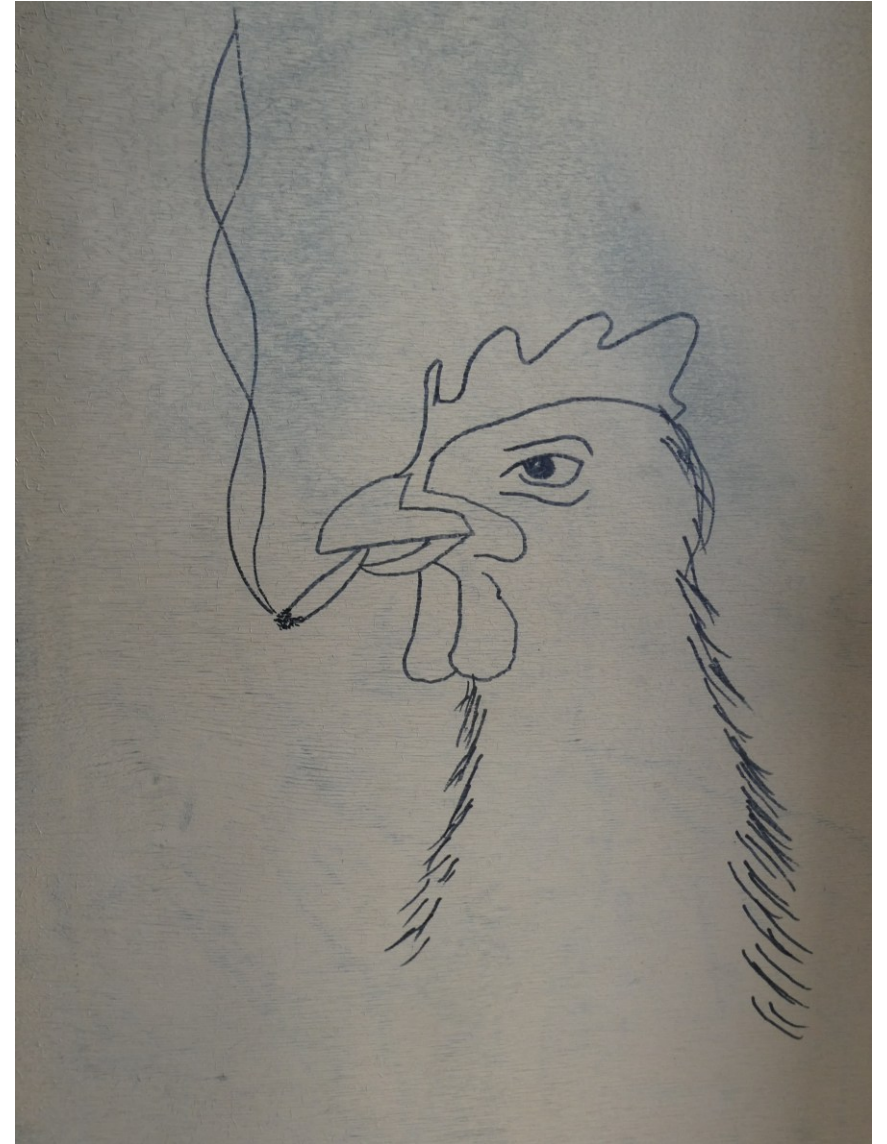
Rozenmos galwesp

Distelgalboorvlieg

Vragen?

Pauze

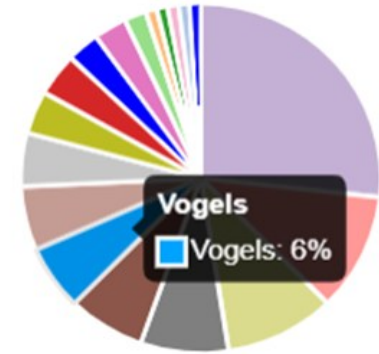
Vogels

Sarah Humphrey

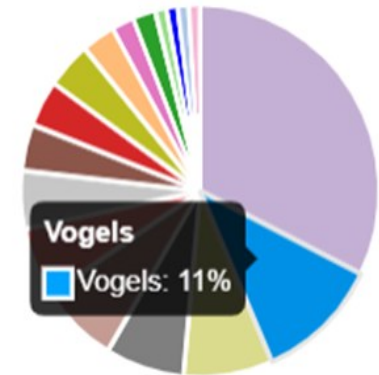
Vogels op Tespelduyn

87 verschillende soorten genoteerd
6% van alle soorten die zijn
waargenomen

661 waarnemingen
11% van alle waarnemingen

116 soorten op de Tespelduyn
lijst

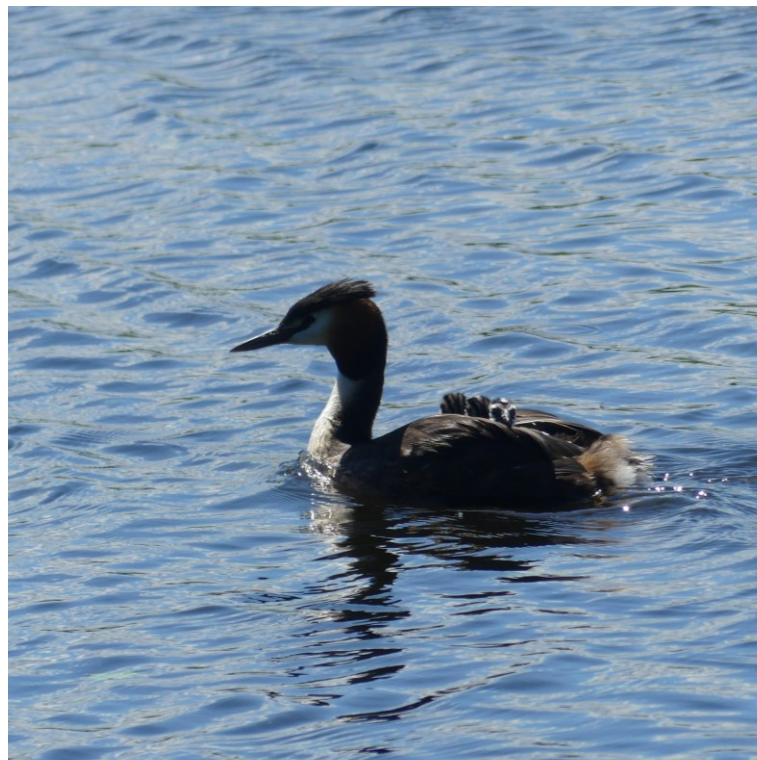
Aantal soorten vogels gezien in 2025 in vergelijking met dat van de
afgelopen inventariseronden > **stabiel gebleven**.

Inventarisatiejaar	2017	2018	2021	2025
Aantal vogelsoorten	89	83	89	87

Waar zijn de vogels gezien?

Welke vogels hebben wij gezien?

Torenvalken op Tespelduyn. Een succesverhaal !

Vragen?

Beheer

Paul Venderbosch

Beheer

PAUL
VENDERBOSCH

Blue birdie

Beheer Tespelduyn

Golfers

Beheerder/duurzaamheidscertificaten

Blauwe reiger

KNNV

Ambassadeurs die meelopen

Baarzen

Brede wespenorchis

Bunzing

Nachtegaal

Patrijs

Pijlkruid

Rietorchis

Snoeken

Spechtintzwam

Waterdrieblad

Wezel

Zwartwordende wasplaat

GEO

4

Thema's

Natuur

Milieu

Werkwijze

Samenleving

Wat viel Blue birdie en mij op? **Dynamiek**

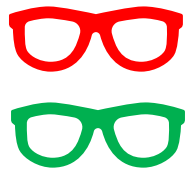
Dynamische omgeving

Het landschap veranderde ...

...de natuur paste zich aan ...

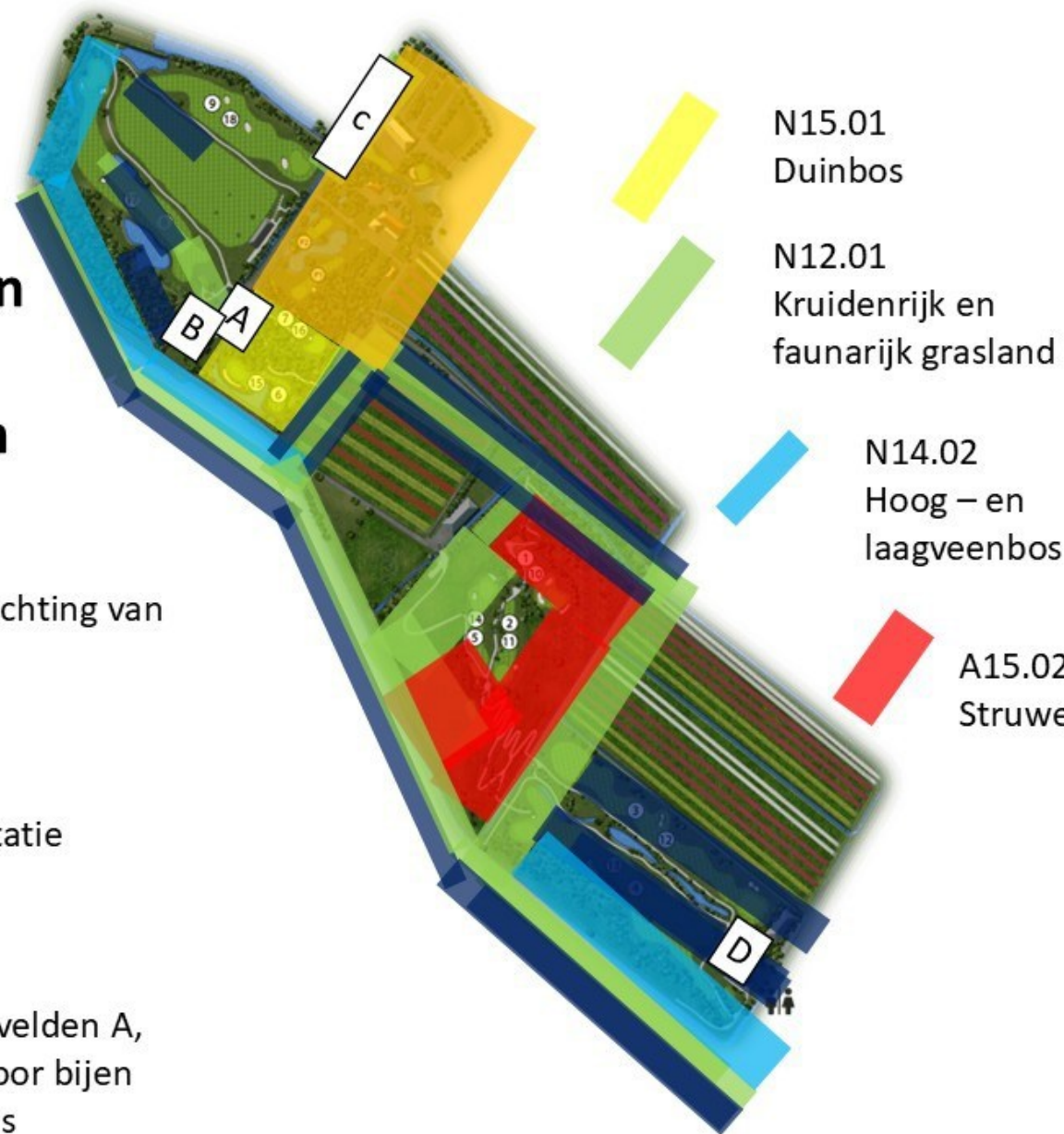

Om het geheel nog
beter te volgen
hebben we in onze
rapportage
gekeken naar
de natuurtypen
van Tespelduyn

De natuurtypen van Tespelduyn

- Groene inrichting van het 'erf'
- Oevervegetatie
- Vier bloemvelden A, B, C en D voor bijen en hommels

N15.01
Duinbos

N12.01
Kruidenrijk en
faunarijk grasland

N14.02
Hoog – en
laagveenbos

A15.02
Struweel en ruigte

Kwaliteit van de 7 natuurtypen

Naam natuurtype	Kwaliteit van natuurtype
Kruidenrijk en faunairijk grasland	Hoog
Hoog- en laagveenbos	Laag
Duinbos	Midden
Struweel en ruigte	Kon niet bepaald worden
Oevervegetatie	Rood
(Aangelegde) bloemvelden (A,B,C en D)	Midden
Groene inrichting van het erf	Moet nog bepaald worden

Conclusie Er is al veel gedaan
Èn: Er is nog werk aan de winkel

Enkele voorbeelden

Rietorchissen
staan overal

Maaibeheer

Langs Steengrachtskanaal

Zuidzijde terp

Oostzijde terp

Oeverbeheer

Oeverbeheer

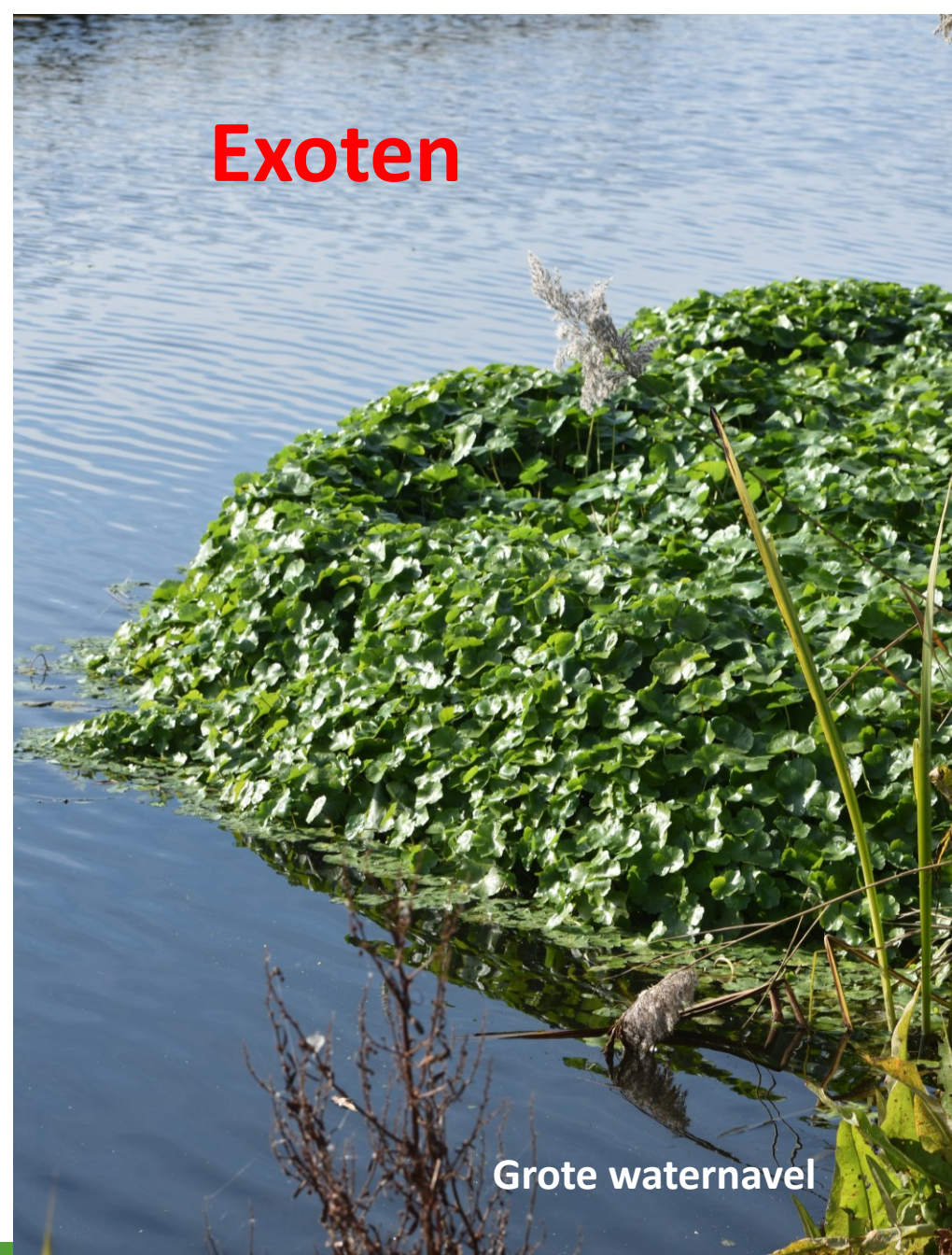

Grote waternavel

Reuzenberenklauw

Exoten

Grote waternavel

I
n
v
a
s
i
e
v

e
x
o
t
e
n

Aanleg nieuwe vijvers

Aanleg takkenrillen

Het succes van de torenvalk

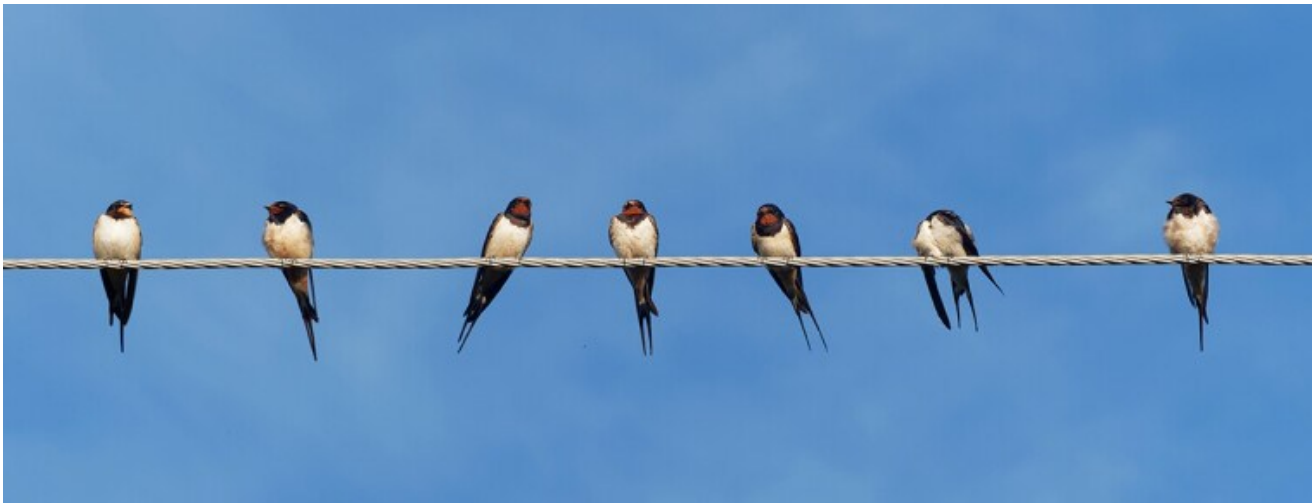
Wensenlijst KNNV

Bloeiende struiken
Vruchtdragende struiken

Nestgelegenheid voor zwaluwen en vleermuizen

Aandacht voor stinzenplanten

Meer bloemenvelden

Herstel van bestaande
bloemvelden en aanleg van
nieuwe bloemvelden

(Bijvoorbeeld bij oude
afslagplaats Hole 8)

Conclusies

1. Tespelduyn heeft natuurvriendelijk beheer op de agenda staan.
2. Het gaat goed met de biodiversiteit.
3. Soorten komen en verdwijnen.
4. De resultaten van het beheer zijn nu beter meetbaar door het hanteren van 7 natuurtypen met kwalificerende soorten.
5. Er is nog steeds de nodige natuurwinst te behalen

Dank voor alle gastvrijheid
op Tespelduyn.

We hebben genoten van de
natuur op Tespelduyn.

We hebben de holes zo veel
mogelijk vermeden.

Maar we vonden echt
overal golfballen. 😊

TESPELDUYN 15 JAAR

En wat we gevonden hebben geven we natuurlijk graag weer terug.

Op naar een nieuw GEO certificaat!

Het Eindrapport

Natuurinventarisatie 2025
Landgoed en Golfbaan
Tespelduyn

